

Társadalmi integráció és az internet

Ki tudja megmondani, hogy a jövő társadalmában a kirekesztődést az internet hiánya, vagy éppen az interneten megélt agresszió okozza-e majd? Van egy hely, ami segíti a fiatalokat a biztonságos és hatékony internethasználásban, valós személyes kapcsolatot és támogató légkört kínálva.

■ NAGY MELINDA
WORSCHITZ ANITA

A program születése és menete

Az Együtt-Ható Egyesület megalapításakor az alábbi elképzelések mozgattak minket:

- újszerű, a korábbi tapasztalatoktól eltérő dolog létrehozása
- átütő hatékonyság
- a szociális szakmában szerzett korábbi ismeretek, hagyományos gondolatok összefogása
- nyitottság az új áramlatok és saját nézőpontunk alakítása felé
- rugalmas viszonyulás a célcsoporthoz és a velük végzett munkához

Különböző ötletek és gondolatok már az alapítást megelőzően is születtek szép számmal, a személyes ismeretségek is adottak voltak, ezek az alkotóelemek azonban 2010-ben kezdtek el egy egésszé formálódni. A kezdetektől fogva mind egyetértettünk abban, hogy gyerekekkel és fiatalokkal szeretnénk foglalkozni, így programjainkkal a 10 és 30 év közötti korosztályt szólítjuk meg. Ennek egyik oka az, hogy nagyrészt magunk is a húszas éveinkben járunk, ám emellett az egyesület több tagja is – kliensként vagy szakemberként – találkozott már megoldásra váró problémákkal.

■ A cél, hogy választ adjunk a gyermek- és ifjúságvédelem, illetve az egyéb szociális ellátórendszer viszásságaira, betöltsük a rendszer hiányait.

Az egyesületi tagok jelen pillanatban önkéntesek, így az egyesületi munka mellett civil- és piaci szervezeteknél végeztek és végeznek különböző szakmai feladatokat.

Az egyesület közösségként definiálja magát, vagyis mostanra már nem pusztán munkacsoport vagyunk, hiszen személyes kapcsolatot is ápolunk egymással. Közösségünk felelősséget vállal tagjaiért, nehéz helyzetekben pedig segítséget nyújt a rászorulóknak. Meggyőződésünk, hogy a hasonló módon, önálló, alulról épülő szerveződések segítik elő a társadalom fejlődését, ezért munkánk során törekszünk arra, hogy támogassuk más közösségek kialakulását, és benne az egyének, a fiatalok érvényesülését.

■ Első, Surf Safe című projektünk célja a hátrányos helyzetű tinédzser-ek integrációjának segítése.

Terveinket az alábbiak közvetítésével próbáljuk elérni:

- nem formális eszközök
- multikulturális szemléletmód

JÓ GYAKORLAT

► Ennek megfelelően programjainkba *különböző társadalmi rétegekből érkező fiatalokat vonunk be*, akikben a befogadó szemléletmód elsajátításával megerősödhet a mások iránti szolidaritás, felelősségérzése, ami hozzájárul egy integrált társadalom kialakulásához.

A 14–17 év közötti fiataloknak szóló programunkat európai uniós támogatással valósítjuk meg. A projekt hátrányos helyzetű fiatalok számára biztosít lehetőséget a megfelelő és biztonságos internethasználat elsajátítására nem formális módszerek alkalmazásával. A gyerekek játszanak, jól érzik magukat, beszélgetnek és információt, tapasztalatokat cserélnek, így tanulnak a csoporttagok egymástól. A program végén közösen készítenek animációs filmjüket a képzés utolsó hányadában elsajátított „stop motion” technika alkalmazásával. Feladatuk a biztonságos internethasználat témájának feldolgozása. Trénerünk két és fél hónapig minden szombat délelőtt – igényre – foglalkozásokat tartanak a résztvevőknek.

A Surf Safe első csoportja – gondos előkészítést követően – májusban indult el. Az érdeklődők közül tizenöt fiatalt vontunk be, miután minden jelentkezőről képet alkottunk az alábbiak segítségével:

- tesztek
- csoportmunka
- személyes interjúk

Igy mértük fel a szükségleteiket, és biztosítottuk azt, hogy a leginkább rászoruló, de alkalmas fiataloknak nyújthassunk lehetőséget. A csoportból természetesen

senkit sem zártunk ki csak azért, mert rendezetlen volt az anyagi háttere. Egyesületünk ezen a téren is a társadalmi integráció mellett foglalt állást.

A szombat délelőti találkozók menete

1. csapatépítő foglalkozások
2. az internet és veszélyeinek feltárása
3. közösségi oldalak, internetes vásárlás, különböző információk és személyes adatok felelős használatát biztosító ismeretek elsajátítása
4. álláskeresés, szerzési jogok
5. a világháló adta lehetőségek és problémák

Az internethasználat mint tudás és veszélyforrás

A Surf Safe program következő csoportja szeptember végén indult. Ahogy arról a júliusban lezárult csoport tapasztalatai is árulkodnak, az internet, a számítógép, a tréningek és a játékos tanulás összehozza a fiatalokat, és amellet hogy információkhoz jutnak, értelmes időtöltéssel egybekövte tagjai lehetnek egy heterogén közösségnek, *felzárkózhatnak az információs és általában a társadalom által diktált követelményekhez.*

A gyakorlati tapasztalatok megerősítették az egyesület előzetes elképzeléseit, azaz hogy a hátrányos helyzetű fiatalok számára *kiemelkedően fontos a biztonságos internet-hozzáférés, mert az iskolán kívül otthon nincs lehetőségük számítógépet és internetet használni.*

A gyerekek többnyire barátoknál vagy mobiltelefonról interneteznek,

esetleg a család 5–6 tagja osztja meg egyetlen számítógépen. A szülők anyagi helyzetük miatt nem engedhetik meg maguknak a számítógép-vásárlást és az internet beköttetését, da ha mégis elő tudják teremteni az ehhez szükséges forrásokat, *gyermekük gép előtt töltött idejét már nem kontrollálják.*

Ennek oka, hogy nincsenek tisztában, vagy pedig nem foglalkoznak az internetes kommunikációval, az internet adta lehetőségekkel, veszélyekkel és a káros tartalmakkal.

■ A hátrányos helyzetű szülők gyakran nincsenek tisztában azzal, milyen veszélyek fenyegetik gyermekeiket a világhálón.

A program témájának megválasztását azonban nem csak az indokolja, hogy a gyerekeket megóvjuk a veszélyes helyzetektől, hanem az is, hogy *a gyerekek felé közvetítsük a számítógép-használat biztosított tudást, amely a mai társadalom számára már az alpműveltség része, s melynek hiánya tovább fokozza a fiatalok hátrányát, még szűkebbre szabva a lehetőségeket.*

Az internet virtuális térben a társas kapcsolatok deformálódnak, a láthatatlanság új magatartási formákat szülhet, amelveket a fiatalok megfelelő eszköztár hiányában nem tudnak megfelelően megítélni, *bűncselekményekbe koveredhetnek, így hátrányuk már a kibertérben is halmozódnak.*

Az Információs Társadalmi Érdekggyeztető Fórum internetes oldalán megjelent adatok

Életkor	Közösségi oldalon rendelkezik profillal	Profilja nyilvános	
		Magyarország	Európa
15–16 év	82%	54%	14%
9–16 év	59%		

- Két holland tudószerző súlyos testi sérüléssel kényszerítette 13 éves társukat, hogy átadja számukra egy online szerepjátékban használt virtuális tárgyat (hír a közelmúltból).
- Köztársasági oldalakon Flashmob-tesztogatások szerveződnek (hír a közelmúltból).
- Az újabb kutatások szerint a cybermobbing terjed.

A megfelelő ismeretek hiánya nemcsak azzal fenyeget, hogy a világháló kitágult terében az előteletes gondolkodásmód megnyilvánulásainak terjedése a felgyorsult és globalizált világban megnehezíti a fiatalok beilleszkedését, hanem hogy a valós életben megélt kirekesztettség, valamint a valahová tartozás vágya túl gyorsan, előidek nélkül sodorhatja ismeretlen társaságba, akár bűnözői körökbe is a fiatalokat. (táblázat)

- A magyarországi fiatalok különösen veszélyeztetettek, így a hátrányos helyzetű rétegek sem kivételék. Nincs értelme tiltani őket, de az információ, a felvilágosítás önmagában nem elég!

Emellett szükségük lehet a közvetlenebb támogatásra, egy helyre, ahol megoszthatják gondolataikat. Programunk során az ehhez szükséges támogatást, biztosságot adjuk meg nekik. Továbbá a csoport személyes kapcsolódási lehetőséget is nyújt egy korosztályon belül, illetve valós, a mindennapokban is jól használható együttműködési formákat tanulnak. *A pozitív példák és lehetőségek azok, amelyek kapcsolódást nyújthatnak a fiataloknak, állandóan felkínálva számukra a döntés lehetőséget saját sorsukkal kapcsolatban.*

- „Ki tudja biztosan megmondani, hogy egy alagsori srákséglakás oka-e az itt felnövő gyermekek rossz iskolai eredményének, majd rossz munkaerő-piaci helyzetének, esetleg tartós betegségének, illetve agresszív magatartásának, vagy következménye a szülők alacsony iskolázottságának, alacsony keresetének, esetleg annak, hogy nem voltak képesek a tanácsnál önmaguk érdekeiért harcolni, 3-4 gyermek esetén papíron létező jogukat érvényesíteni?” (Ferge Zsuzsa)*

* FERGE Zsuzsa: *Társadalmi struktúra és struktúra* Ábrány, 1990, p. 2. http://www.izetek.hu/sociologia/uzenetek/ferge_zsuzsana.pdf